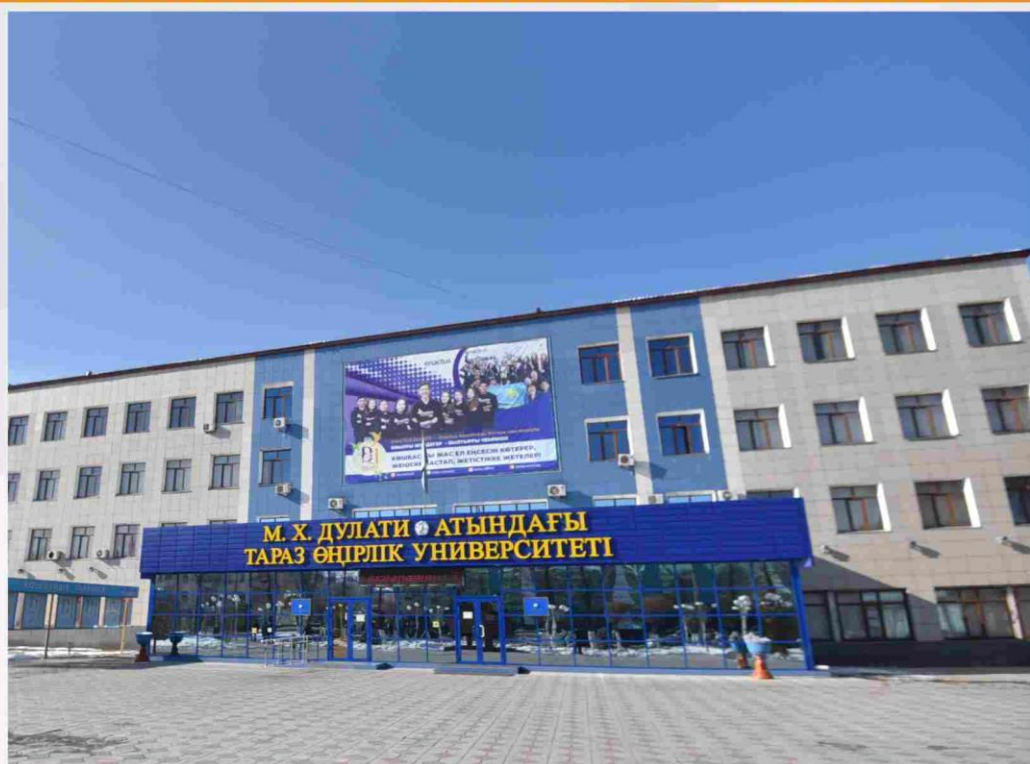

Dulaty University
ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК
Dulaty University

Dulaty University
BULLETIN

№1
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ

М.Х. ДУЛАТИ атындағы
ТАРАЗ Өңірлік Университеті

DULATY UNIVERSITY ХАБАРШЫСЫ

Ғылыми журнал
2000 ж. наурыз айынан бастап жылына
төрт рет шығады

ISSN 2788-4724
№ 1 (09)
Қаңтар-наурыз
2023 ж.

Бас редактор: **И.И. Бекбасаров** - т.ғ.д., профессор.

Редакция алқасы:

Н.В. Скоробогатова - псих.ғыл. канд., доцент, Ресей Федерациясы; **Э.Капаган** - PhD, Түркия; **С.Чавдарова-Костова** - PhD, профессор, Болгария; **П.С. Пойта** - техн.ғыл.д-ры, профессор, Беларусь Республикасы; **И. Сметанска** - PhD, Германия; **М.В. Дяденко** - техн.ғыл.канд., доцент, Беларусь Республикасы; **А. Гульбиние** - PhD, Литва; **ЭлдерТейшейраГомиш** - PhD, профессор, Португалия; **Г.Е.Санай** - пед.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **Ш.Т. Турдалиева** - псих.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **К.Б. Сматава** - псих.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **Н.Ә. Бейсен** - физ.-мат.ғыл.канд., қауымд. профессор, Dulaty University; **Б.К. Масалимова** - хим.ғыл.канд., қауымд. профессор, Dulaty University; **М.Б. Муратбеков** - физ.-мат.ғыл.д-ры, профессор, Dulaty University; **Г.З. Шаймерденова** - PhD, Dulaty University; **Л.Н. Есмаханова** - PhD, Dulaty University; **Г.Б. Нұрадин** - филос.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **С.У. Бакторазов** - тарих ғыл.канд., профессор, Dulaty University; **З.Т. Абдукаримова** – Заң ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **А.Б. Бекенова** - заң ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **Г.Б. Исабекова** - PhD, Dulaty University; **А.А. Аладьина** - фил.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **С.О. Құлбарақ** - фил.ғыл.д-ры, профессор, Dulaty University; **С.Т. Дүйсенбаева** - техн.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **С.Т. Әбілдаев** - PhD, доцент, Dulaty University; **А.Ә. Сағындықов** - техн.ғыл.д-ры, профессор, Dulaty University; **А.О. Жатқанбаева** - PhD, доцент, Dulaty University; **Г.Б. Джумабекова** - PhD, доцент, Dulaty University; **А.Б. Мынбаева** - техн.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **А.Қ. Құдабаева** - техн.ғыл.канд., доцент, Dulaty University; **Б.Ж. Унайбаев** - техн.ғыл.д-ры, профессор, Екібастұз; **И.С. Бровко** - техн.ғыл.д-ры, профессор, Әуезов Университеті; **А.А. Кабдушев** - PhD, Dulaty University.

Корректор және беттік өңдеу: Ж.Е.Айнакулова

Редакция мекен-жайы: 080012, Тараз қаласы, Төле би көшесі, 60
Тел.: 8 7262 45-35-10.

<http://journals.dulaty.kz>; E-mail: vestnikdulaty@mail.ru

Тіркеу куәлігі: № KZ43VPY00028452 (29.10.2020 ж.)

Басуға қол қойылған күн 30.03.23. Форматы 70×180/16. Шартты баспа табағы 17,75.
Тираж 300 дана. Тапсырыс 127.

М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің «Dulaty University» баспасы.
080012, Тараз қаласы, Сүлейменов көшесі, 11.

© М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, 2023

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И
ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТАРАЗСКИЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени М.Х. ДУЛАТИ

**ВЕСТНИК
DULATY UNIVERSITY**

Научный журнал
Издается с марта 2000 г.
Выходит четыре раза в год

ISSN 2788-4724

№ 1 (09)

Январь-март

2023 г.

Главный редактор: **И.И. Бекбасаров**- д.т.н., профессор

Редакционная коллегия:

Н.В. Скоробогатова - канд. псих. наук, доцент, Российская Федерация; **Э. Капаган** - PhD, Турция; **С.Чавдарова-Костова** - PhD, профессор, Болгария; **П.С. Пойга** - д-р техн. наук, профессор, Беларусь; **И. Сметанска** - PhD, Германия; **М.В. Дяденко** - канд.техн. наук, доцент, Беларусь; **А. Гульбиниене** - PhD, Литва; **Э.Т.Гомиш** - PhD, профессор, Португалия; **Г.Е.Санай** - канд.пед. наук, доцент, Dulary University; **Ш.Т. Турдалиева** - канд.псих.наук, доцент, Dulary University; **К.Б. Сматова** - канд.псих.наук, доцент, Dulary University; **Н.А. Бейсен** - канд.физ.-мат.наук, ассоц. профессор, Dulary University; **Б.К. Масалимова**—канд.хим.наук,ассоц. профессор, Dulary University; **М.Б. Муратбеков** - д-р физ-мат.наук, профессор, Dulary University; **Г.З. Шаймерденова** - PhD, Dulary University; **Л.Н. Есмаханова** - PhD, Dulary University; **Г.Б. Нурадин** - канд.филос.наук, доцент, Dulary University; **С.У. Бакторазов** - канд.ист.наук, профессор, Dulary University; **З.Т. Абдукаримова** - канд.юр.наук, доцент, Dulary University; **А.Б. Бекенова** - канд.юр.наук, доцент, Dulary University; **Г.Б. Исабекова** - PhD, Dulary University; **А.А. Аладина** - канд.фил.наук, доцент, Dulary University; **С.О. Кулбарак** - д-р фил.наук, профессор, Dulary University; **С.Т. Дуйсенбаева** - канд.техн.наук, доцент, Dulary University; **С.Т. Абилдаев** - PhD, доцент, Dulary University; **А.А. Сагындыков** - д-р техн.наук, профессор, Dulary University; **А.О. Жатканбаева** - PhD, доцент, Dulary University; **Г.Б. Джумабекова** - PhD, доцент, Dulary University; **А.Б. Мынбаева** - канд.техн.наук, доцент, Dulary University; **А.К. Кудабаяева** - канд.техн.наук, доцент, Dulary University; **Б.Ж. Унайбаев** - д-р техн.наук, профессор, Экибастуз; **И.С. Бровко** - д-р техн.наук, профессор, Ауезов Университет; **А.А. Кабдушев** - PhD, Dulary University.

Корректор и компьютерная верстка: Ж.Е.Айнакулова.

Адрес редакции: 080012, г. Тараз, улица Толе-би, 60, Тел.: 8 7262 45-35-10.

<http://journals.dulaty.kz> E-mail: vestnikdulaty@mail.ru

Свидетельство о регистрации № KZ43VPY00028452 (29.10.2020 г.)

Подписано в печать 30.03.23. Формат 70×180/16. Усл. печ. л. 17,75. Тираж 300 экз.
Заявка 127.

Издательство «Dulaty University» Таразского регионального университета им. М.Х. Дулати. 080012, г. Тараз, ул. Сулейменова, 11.

© Таразский региональный университет им. М.Х. Дулати, 2023

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGH
EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

M.Kh. DULATY
TARAZ REGIONAL UNIVERSITY

**DULATY UNIVERSITY
BULLETIN**

Scientific Journal
Published since March 2000
Published quarterly

ISSN 2788-4724
№ 1 (09)
January-March
2023

Editor in chief: **I.I. Bekbasarov** – Dr. of Tech. Sci., Professor

Editorial board:

N.V. Skorobogatova - Cand. Psy. Sci., Associate Professor, Russian Federation;
E. Kapagan - PhD, Turkey; **S. Chavdarova-Kostova** - PhD, Professor, Bulgaria; **P.S. Sing** - Dr. Tech. Sci., Professor, Belarus; **I. Smetanska** - PhD, Germany; **M.V. Dyadenko** - Cand. Tech. Sci., Associate Professor, Belarus; **A. Gulbinienė** - PhD, Lithuania; **E.T. Gomes** - PhD, Professor, Portugal; **G.E. Sanay** - Cand. Ped. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **PC. Turdalieva** - Cand. Psy. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **K.B. Smatova** - Cand. Psy. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **N.A. Beissen** - Cand. Phys.-Mat. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **B.K. Masalimova** - Cand. Chem. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **M.B. Muratbekov** –Dr. Phys.-Math. Sci., Professor, Dulaty University; **G.Z. Shaimerdenova** - PhD, Dulaty University; **L.N. Esmakhanova** - PhD, Dulaty University; **G.B. Nuradin** - Cand. Philosophy Sci., Associate Professor, Dulaty University; **S.U. Baktorzov** - Cand. Hist. Sci., Professor, Dulaty University; **Z.T. Abdukarimova** - Cand. Legal entity Sci., Associate Professor, Dulaty University; **A.B. Bekenova** - Cand. Legal entity Sci., Associate Professor, Dulaty University; **G.B. Isabekova** - PhD, Dulaty University; **A.A. Aladyina** - Cand. Phil. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **S.O. Kulbarak** - Dr. Phil. Sciences, Professor, Dulaty University; **S.T. Duisenbaeva** - Cand. tech. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **S.T. Abildaev** - PhD, Associate Professor, Dulaty University; **A.A. Sagyndykov** - Dr. Tech. Sciences, Professor, Dulaty University; **A.O. Zhatkanbaeva** - PhD, Associate Professor, Dulaty University; **G.B. Dzhumabekova** - PhD, Associate Professor, Dulaty University; **A.B. Mynbayeva** - Cand. Tech. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **A.K. Kudabayeva** - Cand. Tech. Sci., Associate Professor, Dulaty University; **B.Zh. Unaibaev** –Dr.Tech. Sci., Professor, Ekibastuz; **I.S. Brovko** - Dr. Sci., Professor, Auezov University; **A.A. Kabdushev** - PhD, Dulaty University.

Press-corrector and computer page makeup **Zh.E.Ainakulova**

Editorial address: 080012, Taraz, Tole bi str., 60. Tel.: 8 7262 45-35-10.
<http://journals.dulaty.kz> E-mail: vestnikdulaty@mail.ru
Registration certificate № KZ43VPY00028452 (29.10.2020).

Signed in print 30.03.23. Form 70×180/16. Cond.print.sh. 17,75. Edition 300 copies.
Application 127.

Printing House «Dulaty University» of M.Kh. Dulaty Taraz Regional University.
080012, Taraz, Suleymenov str., 11.

© M.Kh.Dulaty Taraz Regional University, 2023

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

Педагогика ғылымдары Педагогические науки Pedagogical sciences

Novozhilova M.V., Loshkova I.G. Teaching cross- cultural communication at business english lessons.....	7
ПушкаръИ.Н., ТохтыевА.Ш. Аллергия: общие сведения и рекомендации.....	14
МордвинцеваИ.Ю., ПайзиеваМ.А. Применение альтернативной системы коммуникации с детьми, страдающими расстройством аутистического спектра.....	19
ҚұтымбетоваЭ.Қ. Шығармашылық өзіндік жұмыстардың білім берудегі маңызы...	27
Алпамыс С.А., А. Даулеткулова Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту құралы ретінде стандартты емес математикалық тапсырмалар.....	33
Омарбекова А.А. Жаңа педагогикалық және ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу арқылы оқу процесінің сапасын арттыру.....	41
Казакбаева Г.К., Назарова К.Ж Мектеп математика курсына математикалық анализ элементтерін оқыту ерекшеліктері.....	47
Myrzatay A.G., Tussupbekova M.Zh. Methods and approaches of inclusive english teaching.....	58
Dauletkaliyeva A.S. Analysis of the features and difficulties of using educational platforms in foreign language learning.....	66

Филологиялық ғылымдар Филологические науки Philological sciences

Әбдіқадырова Т.Р., Қанат К.Б. Шешендік өнердің поэтикасы.....	77
Altayeva G.A., Ainakulova Zh.Y. Discrete composition of kazakh animalistic prose.....	84

Қамызанова Б.Қ., Салқынбай А.
Абай шығармаларындағы «ғылым» концепті: когнитивті-прагматикалық ерекшелігі..... 90

Курбанов М.Д.
Қарақалпақстан ойконимдерінің семантикалық классификациясы мәселесі..... 99

Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар
Социально-гуманитарные науки
Social and humanitarian sciences

Жубандықов К.С.
Медиадағы бала образының репрезентациясына шолу..... 108

Молдабаева А.А.
Абай мен Шәкәрімнің адам жайлы философиялық көзқарастары 116

Техникалық ғылымдар
Технические науки
Technical sciences

Есмаханова Л.Н., Тлемисов Б.Б.
Бағдарламаланатын логикалық контроллерге негізделген жарықтандыруды басқару жүйелері..... 122

Рахматуллина Г.Е., Клишева А.А., Акатьев Н.В.
Денситометрическое, вискозиметрическое и рефрактометрическое исследование растворов салицилата натрия в диметилсульфоксиде..... 136

Барнаханова К.Т., Усупов М.М.
Ағаш және былғары өндірісінің қалдықтарын пайдалану..... 149

Зияева Г.К., Зульфакми, Жорабек Ғ.Е.
Алоэ экстрактын дайындау технологиясы..... 154

Кембаев А.Р.
Тұрақтандыру бағанасындағы жылу беру коэффициентін зерттеу тәсілі..... 162